

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
AVOKATI I POPULLIT

Mekanizmi Kombëtar për Parandalimin e Torturës,
trajtimit ose dënimit të egër, çnjerëzor ose poshtërues

Adresa: Bulevardi: "Zhan D'Ark" Nr.2
Tiranë, Shqipëri

Tel/Fax: +355 4 2380 300/315
E-mail: ap@avokatipopullit.gov.al
www.avokatipopullit.gov.al

Nr. Prot. Tiranë ___/___/2019
Nr. Dok. 201802066/2

Lënda: Rekomandime për inspektimin e kryer në Komisarlatin e Policisë Delvinë.

Drejtuar: Z. Dashmir RRAPAJ
Shef i Komisarlatit të Policisë Delvinë

DELVINË

Për dijeni: Drejtues i Parë Gentian SHEHAJ
Drejtor i Drejtorisë Vendore të Policisë

VLORË

Të nderuar zotërinj,

Avokati i Popullit, në rolin e Mekanizmit Kombëtar për parandalimin e torturës, trajtimit ose dënimit të egër, çnjerëzor ose poshtërues, në vijim Mekanizmi Kombëtar,¹ bazuar në nenin 19/1 të ligjit nr. 8454, datë 04.02.1999, "Për Avokatin e Popullit", i ndryshuar, kreu një inspektim në Komisarlatin e Policisë Delvinë.

Inspektimi u krye në datën 17.10.2018, sipas një Plani-Inspektimi të miratuar nga Avokati i Popullit. Në përbërje të grupit inspektues morën pjesë z.Besnik Deda, z.Alfred Koçobashi dhe z.Genci Tërpo, me detyrë Nd/komisionerë pranë Mekanizmit Kombëtar.

Inspektimi kishte si qëllim verifikimin e respektimit të standardeve të përcaktuara në ligjin nr. 108/2014, "Për Policinë e Shtetit", Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr.1102, datë 07.11. 2017, për miratimin e procedurës standarde "Trajtimi dhe sigurimi i personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre", Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr.306, datë 31.03.2016, për miratimin e procedurës standarde "Rregullat teknike të shoqërimit në polici", si dhe zbatimin e rekomandimeve të Avokatit të Popullit nga inspektimi i mëparshëm.

Institucioni i Avokati i Popullit, pasi u njoh me konstatimet e grupit inspektues, ka detyrimin kushtetues dhe ligjor t'ju parashtrojë konkluzionet përfundimtare, duke ju referuar si më poshtë vijon:

Shënime paraprake

¹ Neni 74/1 i ligjit nr. 8328, datë 16.04.1998, "Për të drejtat dhe trajtimin e të dënuarve me burgim dhe të paraburgosurve", i ndryshuar.

Në përputhje me metodologjinë e zhvillimit të inspektimit në institucionet ku mbahen e trajtohen shtetas të privuar nga liria, grupi i inspektimit u takua me z.Përparim Xhaferi, shefi i sektorit të rendit në Komisariatin e Policisë Delvinë, i cili u informua lidhur me qëllimin e inspektimit. Drejtuesi i Komisariatit nuk ndodhej në institucion, pasi për shkak të detyrës ishte jashtë qytetit të Delvinës.

Grupi i inspektimit në takimin me shefin e sektorit të rendit u informua për gjendjen në të cilën ndodhet ambienti i shoqërimit në Komisariatin e Policisë Delvinë, në përputhje me standardet ligjore, si dhe mbi masat e marra për realizimin e rekomandimeve të Avokatit të Popullit nga inspektimi i mëparshëm.

Më tej, grupi inspektues vijoi takimin me punonjësën e policisë të zyrës së informacionit, inspektoi ambientet e dhomave të shoqërimit, disa nga zyrat e oficerëve të policisë të komisarariatit, si dhe u njoh me dokumentacionin përkatës ku pasqyroheshin veprimet e kryera me personat e shoqëruar. Theksojmë se, punonjësit e policisë u treguan bashkëpunues dhe transparentë gjatë komunikimit dhe inspektimit që zhvilloi grupi inspektues në ambientet e këtij komisaritati.

Nga informacioni i raportuar dhe inspektimi në vend i ambientit të shoqërimit, rezultoi se, gjendja e kushteve në dhomat e shoqërimit ishte e pa ndryshuar nga inspektimi mëparshëm dhe nuk plotësonte standardet e parashikuara në aktet normative dhe dokumentat ndërkombëtare, për respektimin e të drejtave të personave të shoqëruar, arrestuar/ndaluar brenda ambienteve të policisë.

Konkretisht, nuk ishin zbatuar rekomandimet e Institucionit të Avokatit të Popullit në lidhje me:

- ndërtimin në Komisariatin e Policisë Delvinë të ambientit të shoqërimit sipas kriterëve të parashikuara në procedurën standarde “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”, miratuar me Urdhrin nr.306, datë 31.03.2016 të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit, me ambiente të përshtatshme, dinjitoze, të pajisura me orenditë e nevojshme për qëndrim, të ndara më vete për femra, meshkuj dhe të mitur, të monitoruar me sistemin e kamerave; si dhe,
- në ambientin e shoqërimit nuk ishte krijuar dhoma për marrjen në pyetje/intervistimin e personave të shoqëruar nga punonjësit e policisë.

Nga kontrolli i dokumentacionit dhe i regjistrit për evidentimin e të dhënave të personave të shoqëruar në mjediset e policisë grupi i inspektimit konstatoi se, në këtë Komisariat zbatohet rekomandimi i Institucionit të Avokatit të Popullit për plotësimin me saktësi dhe përgjegjësi i rubrikave të “Regjistrit të evidentimit të të dhënave për personat e shoqëruar”.

Në Komisariatin e Policisë Delvinë nuk kishte dhoma sigurie. Në zbatim të Urdhërit të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr.1102, datë 07.11. 2017, për miratimin e procedurës standarde “Trajtimi dhe sigurimi i personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre”², personat e arrestuar/ndaluar nga punonjësit e policisë të këtij komisaritati, shoqëroheshin për në dhomat e sigurisë të Komisarariatit të Policisë Vlorë.

² *Kreu VIII, pika 1, Ndërtimi i dhomave të sigurisë në njësitë policore, të procedurës standarde “Trajtimi dhe sigurimi i personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre”*

Sipas informacionit, lëvizja dhe shoqërimi i personave të arrestuar/ndaluar për në dhomat e sigurisë të Komisarariatit të Policisë Vlorë, bëhej për çështje sigurie dhe mungesë hapësirash dhe kushtesh në këtë Komisarariat, me automjetet e veta të policisë³.

Gjithashtu, grupi i inspektimit konstatoi se në Komisariatin e Policisë Delvinë ishin marrë masa për përmirësimin e kushteve higjieno–sanitare në dhomën e shoqërimit, por ende vazhdonin të ishin të pranishme disa problematika që kishin të bënin me mungesën e infrastrukturës së nevojshme të ambientit të shoqërimit, në përputhje me standardet ligjore, për garantimin e respektimit të të drejtave të personave të shoqëruar.

Ambientet e shoqërimit dhe kushtet e tyre

Në Komisariatin e Policisë Delvinë ambienti i shoqërimit nuk ishte i ndërtuar sipas kërkesave të ligjit nr. 108/2014, “Për Policinë e Shtetit” dhe procedurës standarde “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”, miratuar me Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr.306, dt. 31.03.2016. Ndërkohë, plotësimi i standardeve të parashikuara në ligj është detyrim ligjor minimal dhe çon në përgjegjësi ndaj personave të cilët nuk garantojnë trajtimin e personave të shoqëruar dhe të arrestuar/ndaluar, në një mënyrë të ndryshme nga ajo e parashikuar në ligj.

Në ambientin e shoqërimit të këtij komisarati kishte vetëm një dhomë shoqërimi e cila ndodhej në katin e parë të ndërtesës. Sipërfaqja dhe hapësira e dhomës të shoqërimit ishte sipas kriterëve teknike. Dhoma kishte një dritare e cila lejonte ajrim dhe ndriçim natyral, si dhe kishte ndriçim nga rrjeti elektrik. Ajo ishte e pastër nga ana higjieno-sanitare dhe ishte e pajisur me orenditë e nevojshme, si tavolinë dhe karrige të palëvizëshme, për qëndrimin ulur të shtetasve të shoqëruar. Ambienti i shoqërimit nuk kishte tualet brenda dhomës apo ngjitur me të, por si i tillë shërbente tualeti që përdorej nga personeli i komisarariatit.

Nga informacioni i shefit të sektorit të rendit, kjo dhomë shërbente njëkohësisht edhe si dhomë për marrjen në pyetje/intervistimin e personave të shoqëruar në mjediset e këtij komisarati.

Grupi i inspektimit konstatoi se, në ambientin e shoqërimit mungonin dhoma më vete për personat e shoqëruar femra dhe të miturit⁴, dhoma për intervistimin/marrjen në pyetje të personit të shoqëruar nga punonjësit e policisë, si dhe nuk ishte i instaluar sistemi i kamerave për monitorimin dhe mbajtjen në vëzhgim të këtyre ambienteve. Mungesa e këtyre elementeve përbëjnë shkelje të rregullave teknike dhe standardeve për shoqërimin e personave në mjediset e policisë.

Ambientet e sigurisë dhe kushtet e tyre

Në Komisariatin e Policisë Delvinë, nuk kishte ambient sigurie dhe personat e arrestuar/ndaluar dërgoheshin në dhomat e sigurisë të Komisarariatit të Policisë Vlorë. Nga inspektimi i ambientit të sigurisë në Komisariatin e Policisë Vlorë, rezultoi se gjendja teknike dhe kapaciteti i dhomave nuk ishte në përputhje me kushtet dhe kriteret ligjore për ndërtimin e tyre. Në këto kushte, ambienti i sigurisë nuk ishin në gjendje të përballonin numrin e personave të arrestuar/ndaluar nga të tre Komisarariatet e Policisë Vlorë, Sarandë dhe Delvinë, në varësi të Drejtorisë Vendore të Policisë Vlorë. Kjo përbën një shkelje të

³ *Kreu X, pika 1.1/c, Rregullat dhe masat e sigurisë gjatë veprimeve me të ndaluarit/arrestuarit, jashtë dhomave të sigurisë, të procedurës standarde.*

⁴ *Kreu VI, pika 3 e procedurave standarde.*

të drejtave të personave të privuar nga liria, lidhur me kushtet e qëndrimit dhe trajtimin që u bëhet nga personeli policor.

Garantimi i respektimit të të drejtave të personave të arrestuar/ndaluar në lidhje me mbajtjen dhe trajtimin e këtyre personave në ambientet e policisë, duhet të kryhet sipas përcaktimeve dhe procedurave ligjore dhe njëkohësisht përbën detyrim ligjor për organin e policisë.

Regjistrat e personave të shoqëruar dhe evidentimi i tyre

Gjatë inspektimit u konstatua se në Komisariatin e Policisë Delvinë, “Regjistri i evidentimit të të dhënave për personat e shoqëruar” ishte i tipit “Model nr.1” të procedurës standarde “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”, miratuar me Urdhrin nr. 306, dt. 31.03.2016 të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit, si dhe ishte i sekretuar.

Të gjithë personat e shoqëruar në organin e policisë sipas dispozitave të ligjit nr.108/2014 “Për Policinë e Shtetit” regjistroheshin në regjistër nga punonjësit e zyrës së informacionit. Nga këqyrja e këtij regjistri rezultoi se, koha e qëndrimit në gjendje shoqërimi të shtetasve ishte e ndryshme nga 1 deri në 10 orë në raste të veçanta. Nga verifikimi i regjistrit, rezultoi se, personat e shoqëruar kishin qëndruar në ambientin e shoqërimit të Komisarariatit, jo më shumë se 4-5 orë mesatarisht.

Rubrikat e regjistrit ishin plotësuar në mënyrë korrekte, me përgjegjësi dhe saktësi nga punonjësi i informacionit të komisarariatit të policisë⁵.

Në këtë komisarariat kishte regjistër për personat e ndaluar/arrestuar, ku evidentoheshin të gjitha rastet e ndalimeve dhe arrestimeve të kryera nga punonjësit e këtij organi, i cili ishte i sekretuar.

Nga verifikimi i regjistrave rezultoi se, zbatohet rekomandimi i Avokatit të Popullit për ndryshimin e praktikës të viteteve të kaluar, lidhur me orën e arrestimit dhe ndalimit të shtetasve, duke shënuar në procesverbalet e arrestimit apo ndalimit orën faktike kur ata janë shoqëruar për në organin e policisë, pra në orën kur personit është privuar liria dhe jo orën kur përpilohet procesverbali përkatës, apo personi ka hyrë në komisariatin e policisë.

Gjithashtu, grupi inspektues konstatoi se, në këtë komisarariat kishte regjistër për evidentimin e kërkesë/ankesave të personave të shoqëruar, të arrestuar dhe të ndaluar, sikurse parashikohet në nenin 115 të ligjit nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar, por nuk ishte evidentuar asnjë ankesë apo kërkesë.

Trajtimi i të shoqëruarve në ambientet e policisë

Në kohën e kryerjes së inspektimeve në ambientet e shoqërimit në Komisariatin e Policisë Delvinë, nuk kishte asnjë person të shoqëruar.

Në mungesë të personave të shoqëruar, grupi i inspektimit intervistoi punonjës të policisë të cilët konfirmuan se, personat e shoqëruar trajtohen në mënyrë korrekte gjatë kohës së marrjes në pyetje nga oficerët e policisë gjyqësore dhe qëndrimit në ambientin e shoqërimit. Shtetasit e shoqëruar vihen në dijeni për identitetin e punonjësit të policisë me të cilin marrin kontakt dhe kryenin veprimet proceduriale.

⁵ *Kreu VII, Procedurat standarde: “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”, miratuar me Urdhrin Nr. 306, dt. 31.03.2016 të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit*

Sipas informacionit të shefit të seksionit të rendit, numri i personave të shoqëruar në organin e policisë ka patur rënie vitet e fundit dhe nga të shoqëruarit nuk ka patur raportime për trajtim denigrues, jo human apo për ushtrim dhune fizike e psikologjike nga punonjësit e policisë.

Ambientet e intervistimit

Në Komisarlatin e Policisë Delvinë oficerët e policisë gjyqësore i kryenin veprimet procedurale me shtetasit në zyrat e punës së tyre. Këto zyra nuk ishin të monitoruara me kamera. Ndërkohë, mungonte dhoma më vete për marrjen në pyetje/intervistimin e personave të shoqëruar, e cila të jetë e monitoruar me kamera, për vëzhgimin e punonjësve të policisë gjyqësore gjatë kryerjes së veprimeve procedurale me këta persona.

Lidhur me këtë konstatim, Avokati i Popullit ka rekomanduar krijimin e dhomës (zyrës) ku merren në pyetje shtetasit gjatë kryerjes së veprimeve procedurale nga oficerët e policisë gjyqësore dhe instalimin e sistemit të monitorimit me kamera në ambientin e shoqërimit, por konstatojmë se ky detyrim ligjor dhe standart ndërkombëtar⁶ nuk ishte i plotësuar.

Institucioni i Avokati të Popullit e konsideron procesin e monitorimit filmik një element parësor për mbrojtjen e të drejtave dhe lirive të njeriut, pasi ka efekt parandalues për kryerjen e veprave të dhunshme dhe të dënueshme, si nga ana e të shoqëruarve, të arrestuarve/ndaluarve, ashtu dhe nga vetë punonjësit e policisë së shtetit.

Nga monitorimi që u bë në disa prej zyrave të punonjësve të policisë, nuk u gjetën sende, prania e të cilave të ekspozonte dhunë tek personat me të cilët ata kryenin veprime procedurale.

Ndihma juridike dhe psikologjike

Nga informacioni dhe pyetjet e punonjësit të informacionit në Komisarlatin e Policisë Delvinë rezultoi se, në rastet kur personat e shoqëruar në mjediset e policisë nuk kishin mundësi financiare për të pajtuar avokat privat dhe kërkonin ndihmë juridike, atyre iu sigurohej mbrojtja me avokat.

Në rastet kur personat e ndaluar/arrestuar ishin të mitur, veprimet procedurale kryheshin në praninë e detyrueshme të avokatit mbrojtës të caktuar kryesisht dhe të psikologut. Avokatët siguroheshin nga lista e avokatëve të dërguar nga organi i prokurorisë. Ndërsa asistencë e psikologut sigurohej nga shkolla e mesme e qytetit të Delvinës ose punonjësi në organik të Bashkisë Delvinë.

Gjatë inspektimit u konstatua se në korridoret e godinës dhe të ambientit të shoqërimit, si dhe në dhomat e shoqërimit të këtij komisariati, ishin afishuar postera me të drejtat ligjore të personave të shoqëruar në organin e policisë dhe të personave të ndaluar/arrestuar.

⁶ “Një sistem i monitorimit të vazhdueshëm i standardeve dhe procedurave të intervistave të policisë duhet vënë në zbatim, po ashtu; kjo kërkon një regjistrim të saktë të intervistave të personave në ambientet e policisë, të cilat, nëse është e mundur duhet të zhvillohen me pajisje regjistruese elektronike (audio dhe/video). Duhet të kërkohej që të regjistrohet në mënyrë sistematike koha kur ka filluar dhe mbaruar intervista, ndonjë kërkesë të bërë nga i ndaluari gjatë intervistës, si dhe të personave të pranishëm gjatë çdo interviste.”

Ndërkohë u konstatua se në këtë komisariat zbatohet detyrimi ligjor i parashikuar në Nenin 109/5 dhe 122/5 të ligjit Nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar, si dhe në kapitullin VII, pika a.3.4 të procedurave standarde për plotësimin dhe dhënien e procesverbalit të veprimeve të kryera me të shoqëruarit nga punonjësit e policisë që ishin ngarkuar me detyrën e kryerjes së verifikimit dhe trajtimin e çështjes përkatëse.

Në përfundim grupi i inspektimit, administroi kopje të shkresës të Komisarariatit të Policisë Delvinë⁷ drejtuar Drejtorisë Vendore të Policisë Vlorë, lidhur me zbatimin e rekomandimeve të Institucionit të Avokatit të Popullit, kërkesë për mbështetje buxhetore për ndërtimin e dhomave të shoqërimit sipas procedurës standarde të rregullave të shoqërimit në polici. Nga ana e Drejtorisë Vendore të Policisë Vlorë, nuk kishte asnjë përgjigje me shkrim lidhur me plotësimin e kërkesave të parashtruara në shkresën e Komisarariatit të Policisë Delvinë.

Sa më sipër, bazuar në pikën 3 të nenit 63 të Kushtetutës ku parashikohet se: “Avokati i Popullit ka të drejtë të bëjë rekomandime dhe të propozojë masa kur vëren shkelje të të drejtave dhe lirive të njeriut nga administrata publike” dhe në bazë të nenit 21/b të ligjit nr.8454 dt.04.02.1999 “Për Avokatin e Popullit”, i ndryshuar, ku përcaktohet se: “Avokati i Popullit paraqet rekomandime për vënien në vend të së drejtës së shkelur tek organi administrativ, që, sipas tij ka shkaktuar shkelje të të drejtave dhe lirive”, me qëllim zgjidhjen e problemeve të konstatuara gjatë këtij inspektimi,

REKOMANDOJMË :

1. Marrjen e masave të menjëhershme për ndërtimin në Komisarariatit të Policisë Delvinë të ambienteve të shoqërimit sipas kriterëve të parashikuara në procedurat standarde: “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”, miratuar me Urdhrin nr.306, dt.31.03.2016 të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit, duke krijuar ambiente të përshtatshme, dinjitoze, të pajisura me orënditë e nevojshme për qëndrim, të ndara më vete për femra, meshkuj dhe të mitur, të monitoruara me sistemin e kamerave.
2. Marrjen e masave të nevojshme për krijimin e dhomës për marrjen në pyetje të shtetasve të shoqëruar gjatë kryerjes së veprimeve procedurale nga oficerët e policisë gjyqësore.
3. Marrjen e masave të nevojshme për instalimin e sistemit të monitorimit me kamera për vëzhgimin e korridorit të ambientit të shoqërimit dhe në dhomën e marrjes në pyetje/intervistimin e shtetasve të shoqëruar.

Për qëndrimin që do të mbani dhe masat që do të merrni në zbatim të këtij rekomandimi, të vihemi në dijeni brenda afatit 30 ditor sipas nenit 22 të ligjit nr. 8454, datë 04.02.1999 “Për Avokatin e Popullit”, i ndryshuar.

Duke besuar në mirëkuptimin dhe bashkëpunimin tuaj,

KOMISIONER

Ermonela XHAFI

⁷ Shkresë nr.869/2 prot., datë 12.08.2018 drejtuar Drejtorisë Vendore të Policisë Vlorë